

Освітнянське джерело

Офіційне видання
Департаменту освіти Вінницької міської ради
та комунальної установи
«Міський методичний кабінет»
№3 березень 2018 року

Вітаємо переможців міського конкурсу "Надія"

В номері:

Т.М. Дрозд «Про міський конкурс "Надія-2018"». Події в освіті міста.....	2
С.Г. Волошина «Щирість, мужність і оптимізм героїні твору Е. Портер «Полліанна», її вплив на життя міста. Чи можливо навчити людей радіти?». Панорама творчих уроків	5
Л.В. Дрозюк «Многокутники. Прямокутник. Квадрат. Площа прямокутника і квадрата». Панорама творчих уроків	12
Л.Д. Чебишева «Маршрути здоров'я в книгах вінницьких митців слова Тамари Артем'євої та Вікторії Прушковської». Виховна робота.....	20
Л.Новицька «Залюблена у географію». Особистості.....	29
Ж.О. Воловодівська «Поради вчителям щодо супроводу дітей з особливими потребами в розрізі інклюзивного навчання». Сторінка психолога.....	33
Т.М. Дрозд Вільна трибуна, або декілька слів про ораторське мистецтво...	35

Про міський конкурс "Надія-2018"**Дрозд Тетяна Михайлівна,****методист з навчальних дисциплін****комунальної установи "Міський методичний кабінет"**

Завершився щорічний міський конкурс молодих педагогів «Надія - 2018». Цьогоріч до участі в Конкурсі долучилися 19 молодих вчителів та 1 педагог-організатор, що представили заклади загальної середньої освіти №№1, 2, 3, 5, 6, 10, 11, 12, 13, 17, 19, 21, 22, 23, 29, 31, 33, 35, 36, ВТЛ.

Відбірковий етап містив у собі 3 конкурсні випробування: «Педагогічний дебют», «Фаховий іспит», «Методичний практикум». Враховуючи сучасні вимоги, цей етап у поточному навчальному році зазнав змін: замість конкурсного випробування «Навчально-методична розробка "Мій найкращий урок"», що практикувався в попередні роки, проведено конкурсне випробування «Методичний практикум». Члени журі відзначили належний рівень професійної компетентності молодих фахівців. Змістовно, цікаво й різноманітно представили себе молоді вчителі під час конкурсного випробування «Педагогічний дебют», достатні й високі бали отримали й за підсумками проведення інших випробувань відбіркового етапу. Перебіг конкурсу висвітлювався на сайті КУ «Міський методичний кабінет».

Висловлюємо подяку комунальному закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 15 Вінницької міської ради», що надав організаційну підтримку під час проведення конкурсних випробувань відбіркового етапу.

Фінальним етапом Конкурсу стало проведення відкритих уроків у закладах освіти, де працюють конкурсанти. Попри те, що до складу фіналістів увійшло 10 молодих педагогів, щиро дякуємо за участь усім конкурсантам:

Човган Юлія Костянтинівна – КЗ «Гуманітарна гімназія № 1 ім. М. І. Пирогова Вінницької міської ради», вчитель англійської мови,

Мурга Олександра Олександрівна – КЗ «Загальноосвітня школа І ступеня № 5 Вінницької міської ради», вчитель англійської мови,

Максименко Людмила Сергіївна – КЗ «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 12 Вінницької міської ради», вчитель англійської мови,

Мельник Світлана Володимирівна – КЗ «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 22 Вінницької міської ради», вчитель англійської мови,

Крикун Анастасія Сергіївна – КЗ «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 33 Вінницької міської ради», вчитель англійської мови,

Безпалько Тетяна Миколаївна – КЗ «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 10 Вінницької міської ради», вчитель початкових класів,

Ткач Надія Дмитрівна – КЗ «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 11 Вінницької міської ради», вчитель початкових класів,

Лупол Ауріка Валеріївна – КЗ «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 19 Вінницької міської ради», вчитель початкових класів,

Гончар Інна Василівна – КЗ «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 21 Вінницької міської ради», вчитель початкових класів,

Гаврилюк Оксана Василівна – КЗ «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа I-III ступенів – гуманітарно-естетичний колегіум № 29 Вінницької міської ради», вчитель початкових класів,

Гвалт Максим Михайлович – КЗ «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа I-III ступенів – гімназія № 2 Вінницької міської ради», вчитель інформатики,

Синюченко Андрій Андрійович – КЗ «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 3 ім. М. Коцюбинського Вінницької міської ради», вчитель інформатики,

Бунецький Олександр Васильович – КЗ «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 13 Вінницької міської ради», вчитель інформатики,

Чабан Наталія Володимирівна – КЗ «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа I-III ступенів – гімназія № 6 Вінницької міської ради», вчитель математики,

Мельничук Вікторія Миколаївна – КЗ «Фізико-математична гімназія № 17 Вінницької міської ради», вчитель математики,

Похвалюк Сергій Петрович – КЗ «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа I-III ступенів – гімназія № 23 Вінницької міської ради», вчитель біології,

Денисюк Денис Миколайович – КЗ «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 35 Вінницької міської ради», вчитель фізичної культури,

Біда Олена Петрівна – КЗ «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 36 Вінницької міської ради», вчитель української мови та літератури,

Антонюк Євген Володимирович – КЗ «Вінницький технічний ліцей», вчитель історії,

Рачок Мар'яна Валеріївна – КЗ «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 31 Вінницької міської ради», педагог-організатор.

Вітаємо переможців Конкурсу «Надія - 2018»:

- Крикун Анастасію Сергіївну – вчителя англійської мови комунального закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 33 Вінницької міської ради»;

- Чабан Наталію

Володимирівну – вчителя математики комунального закладу «Навчально-

виховний комплекс: загальноосвітня школа I-III ступенів – гімназія № 6 Вінницької міської ради»;

- Рачок Мар'яну Валеріївну – педагога-організатора комунального закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 31 Вінницької міської ради».

Бажаємо юним колегам, щоби з роками вдосконалювали професійну майстерність і водночас не втрачали емоційності, сміливості, неординарності й наполегливості, віри у власні сили та своїх учнів. Успіхів і професійного довголіття!

Щирість, мужність і оптимізм героїні твору Е. Портер «Полліанна», її вплив на життя міста. Чи можливо навчити людей радіти?

Волошина Світлана Григорівна,

вчитель зарубіжної літератури комунального закладу «Загальноосвітня школа II-III ступенів № 31 Вінницької міської ради», спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, вчитель-методист

*Покажіть людині все найкраще, те справжнє,
що приховане в душі, і переконайте, що їй під силу
впоратися з будь-чим.
Е. Портер*

Мета: продовжити знайомство зі світовим бестселером Е. Портер та з пригодами героїв повісті, допомогти учням розібратися в перипетіях сюжету, характерах героїв та мотивах їхніх учинків; удосконалювати навички аналізу художнього твору, виховувати інтерес до літератури, сприяти формуванню життєвих компетентностей

Тип уроку: комбінований урок

Наочні засоби навчання: мультимедійна презентація до уроку, роздатковий та наочний матеріали, портрет письменниці; кліп пісні Н. Мей «Щастя», відеофільм «Фізкультхвилинка».

Формування ключових компетентностей:

- ✓ Спілкування державною мовою, уміння тлумачити літературознавчі поняття, висловлювати думки, почуття, погляди;
- ✓ Уміння вчитися застосовувати комунікативні стратегії відповідно до мети і ситуації спілкування;
- ✓ Ініціативність: застосовувати комунікативні стратегії для формування власних думок;
- ✓ Соціальна та громадська компетентності: аргументувати та грамотно висловлювати власну думку;

Реалізація на уроці змістових ліній літературної освіти:

- ✓ Емоційно-ціннісна лінія: розвиток умінь і навичок читацької діяльності, формування етичної позиції учня, формування почуттів учнів засобами музики;

- ✓ Літературознавча: оволодіння учнями елементами аналізу тексту з допомогою ключових запитань, уміння аналізувати художні образи твору;
- ✓ Культурологічна: виховання загальної культури учнів

Хід уроку

I. Організаційний момент.

1. Слово вчителя.

На уроці ми поговоримо про головну героїню повісті, про її вплив на мешканців міста Белдінгсвіль, з'ясуємо, для чого потрібно людині радість, чи можливо навчитися радості.

II. Актуалізація опорних знань. (сл.3)

- Давайте згадаємо героїв твору.
- Хто вони?

III. Мотивація навчальної діяльності.

Сьогодні ми з вами спробуємо показати все найкраще, що є в людині. Те справжнє, що приховане в душі героїв твору. Може це і вас переконає в тому, що вам під силу впоратися з будь-якими труднощами.

IV. Робота над темою уроку.

1. *Бесіда. (сл. 4)*

- Коли відбуваються події, описані у творі Е. Портер «Полліанна»?
- Як звали головну героїню твору?

2. *Робота над змістом повісті. Бесіда. (сл. 5-10)*

- Хто зустрів Полліанну на вокзалі?
- Як ви думаєте, чому дівчинка по дорозі до маєтку тітки «увесь ... час... щось розповідала і сипала запитаннями»?
- Що її хвилювало?
- Чим була заклопотана хазяйка старої садиби?
- Хто зустрів дівчинку з щирою радістю?
- Чим була здивована служниця Ненсі?
- А як тітонька Поллі зустріла свою племінницю?
- Якими були кімнати в будинку тітки?
- Опишіть, якою виявилася кімната Полліанни (с. 190)
- Як спочатку відреагувала на це дівчинка?
- Що викликало радість Полліанни, коли вона облаштувалася у своїй кімнаті?
- Що побачила дівчинка у вікно? (с. 192)

3. Вправа «Теоретична скринька».(сл. 11)

- Що називають портретом у літературному творі?
- Яку роль відіграє портрет у творі?

4. Робота з текстом (сл.12)

- Знайдіть у підручнику (с.184) і зачитайте, якою ви вперше побачили Полліанну.

5. Групування. Складання характеристики героїні (сл. 13-14)

6. Фізкультхвилинка (відеофільм)

IV. Закріплення знань, умінь і навичок.

1. Бесіда (сл. 16-17)

- Що ви дізналися про батьків Полліани?
- Ким доводилася тітоньці Поллі мати дівчинки?
- Що думала про сестру та її дітей та її дітей міс Гаррінгтон? Зачитайте. (Картка 2)
- Що ми дізналися про сестер Гаррінгтон з розповіді старого Тома?

- Що його хвилює? Чому? Знайдть в тексті думки Тома і зачитайте їх. (Картка 3).
- Як ви гадаєте, чи змогли б люди і надалі співчувати її самотності? Чому?

2. **Розповідь від імені героїні. Уявіть, що ви тітонька Поллі.** Розкажіть про неї від її імені. (сл.18)

- Що вона відчула після приїзду племінниці?
- Зачитайте в ролях розмову, що відбулася між тіткою Поллі і племінницею.

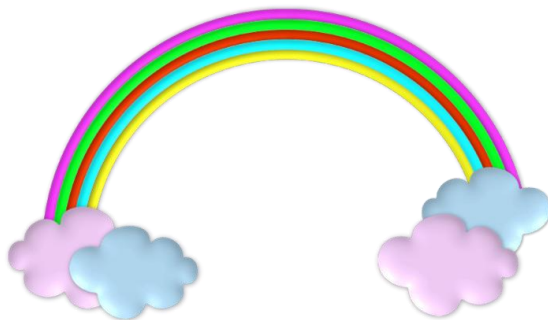
Для Полліанни речі не є головними у житті, вона відчуває радість від усього, що її оточує: від маленької, але напрочуд гарної церкви, від сріблястої річечки, від дерев...

Вона наплакалася удосталь, але знайшла сили, щоб посміхатися. Навіть заборона згадувати про батька не змогла заставити її грати у дивовижну гру. (сл.19)

- Що ж це за гра?
- А для вас що означає «радість»?
-

3.Гронування. (сл.20-21) Записи у зошити.

- А для вас що означає «радість»?

- Кого ж Полліанна навчила радіти?

4. **У гостях у героїв твору. Робота з картками.(сл22-24)**

Зачитайте портретні характеристики. Кому з героїв вони належать?

Картка 4.

Ця жінка «буркотлива й нудна», «геть на інших не схожа», бідна, постійно хвора, її все не влаштовує, навіть дні тижня. Якщо їй приносили холодець, вона хотіла курчати, якщо приносили курча, вона жадала бульйону з баранини.

- Чому Полліанна вважала, що ця дівчинка дивовижна й зовсім не схожа на інших?

Картка 5.

«Чоловік був завжди вбраний у довгий чорний сюрдут та шовковий циліндр, — цього інші чоловіки не носили. Його бліде обличчя завжди чисто поголене, а волосся, що вибивалося з-під циліндра, було позначене сивиною. Ідучи, він тримав спину, а ходив переважно швидко й завжди сам...».

- Чому дівчинка звернула увагу саме на цього пана?
- Зачитайте діалог Полліанни і містера Пендлтона.

Картка 6

Десятирічний хлопець потрапив до сиротинця, але, зрозумівши, що для нього там місця немає, вирішив піти й жити деінде. Джиммі мріяв жити вдома: «Якщо у тебе є дім, то є і батьки, а в мене їх немає — з того часу, як помер батько. Тому я зараз у пошуку». (сл.24)

- Що зробила Полліанна для цього хлопчика?

5. Слово учителя

- Елеонор Портер писала: «Я ніколи не вважала, що необхідно заперечувати існування труднощів, страждань і зла. Я тільки думала, що набагато краще йти назустріч невідомому бадьоро й радісно». (сл.25)

- Доведіть, що людину можна навчити радіти.

6. Рольова гра. «Листоноша» (сл.25). Один з учнів зачитує листа. (сл. 26-29).

7. Підсумкова бесіда (сл. 30).

- То ж чи можна навчити людину радіти?
- Що для цього потрібно?

**Людину можна навчити радіти, якщо ти сам умієш це робити.
Для цього потрібно бути щирим, добрим, оптимістичним .**

- Хто умів радіти сам і навчив цього інших?
- Які риси характеру допомогли Полліанні?
- Чому цій дівчинці вдалося навчити радості мешканців міста Белдінгсвіля

8. Слово учителя

Полліанна стала для мешканців міста путівником, рятівником, ангелом, який розбудив у них позитивне, навчив бачити хороше абсолютно в усьому, навіть і в поганому. Вона навчила їх радіти життю!

Вона добра і безпосередня дитина, приносить до будинку тітки безхатнє кошеня і цуценя, одного разу приводить злидаря тільки тому, що тітонька Поллі добра й має прихистити їх. Уявлення Полліанни про життя сповнене радості й навіть у самому поганому вона не бачить поганого.

Вона товаришує навіть з тими, з ким ніхто не може потоваришувати. І, навіть коли, героїню збила машина і вона деякий час не могла ходити, дівчинка продовжувала «гру в радість», і саме це допомогло їй знову стати на ноги.

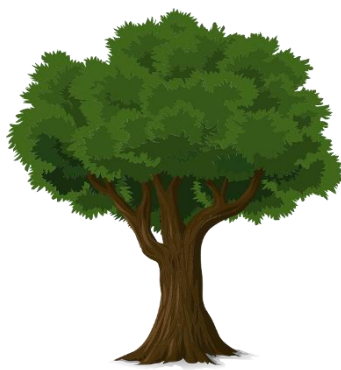
V. Підсумки уроку. (Сл.31)

1. Виставлення оцінок

2. Домашнє завдання

- Створити асоціативний ланцюжок до образу Полліанни
- Скласти правила «Гри в радість»
- Скласти сенкан про одного з героїв твору.

3. Дерево вражень

4. «Пісня про щастя» (сл. 32)

Використані джерела

1. Волощук Є.В. Світова література : підруч. для 5-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / Є.В. Волощук. – К. : Генеза, 2013. – 256 с.
2. <https://onlyart.org.ua/dictionary-literary-terms/>
3. <http://galinadorokh.blogspot.com/>
4. ae-lib.org.ua/texts/porter__polianna__ua.htm
5. <https://uk.wikipedia.org/wiki/Полліанна>

Многокутники. Прямокутник. Квадрат. Площа прямокутника і квадрата

Дрозюк Лариса Василівна,

вчитель математики комунального закладу «Загальноосвітня школа
I-III ступенів № 3 ім. М. Коцюбинського Вінницької міської ради»,
спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, старший вчитель

Тип уроку: комбінований

Вид уроку: урок-захист проекту

Цілі:

- **формування предметних компетентностей:** вироблення вміння застосовувати учнями властивостей многокутників, зокрема прямокутника, квадрата, та основних геометричних величин (довжини, площі) при розв'язуванні задач практичного змісту;
- **формування ключових компетентностей :**

	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною мовою	<i>Уміння:</i> грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні математичну термінологію, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень
2	Математична компетентність	<i>Уміння:</i> розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; інтерпретувати та оцінювати результати;
3	Інформаційно-цифрова компетентність	<i>Уміння:</i> візуалізувати дані за допомогою програмних засобів
4	Уміння вчитися впродовж життя	<i>Уміння:</i> визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети;
5	Ініціативність і підприємливість	<i>Уміння:</i> вирішувати життєві проблеми, використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; шукати оптимальні способи розв'язання життєвого завдання.
6	Соціальна і громадянська компетентності	<i>Уміння:</i> співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; робити споживчий вибір, спираючись, зокрема, і на математичні дані.
7.	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<i>Уміння:</i> зображати фігури <i>Ставлення:</i> усвідомлення взаємозв'язку математики та культури на прикладах з архітектури
Навчальні ресурси: розв'язування математичної задачі, яка моделює реальну життєву ситуацію; візуалізація даних за допомогою програмних засобів		

- **розвивати** логічне мислення, творчу ініціативу та розумові здібності учнів, їх інтелектуальні якості, здатність бачити проблеми; самостійність, гнучкість мислення; вміння застосовувати одержані знання в життєвих ситуаціях;
- **виховувати** інтерес до вивчення математики через практичне використання матеріалу, відповідальність за свідоме засвоєння матеріалу; вміння працювати командно;
- **реалізовувати** наскрізну лінію **«Підприємливість і фінансова грамотність»**.

Обладнання:

1. Презентації в Power Point.
2. Підручник. Математика 5 клас. О.С. Істер

Методи та методичні прийоми: словесний, наочний, ігровий, метод проектів.

Форми організації пізнавальної діяльності учнів: фронтальна, групова

Форми роботи: фронтальне опитування, робота з підручником, групова робота.

I. Організація класу. Фіксація відсутніх.**II. Мотивація навчальної діяльності.**

Вчитель: Добрий день. Сідайте, будь ласка. Кожен день надзвичайний вже тому, що дає простір для нових знань, добрих дій і думок, творчості. А епіграфом до уроку нехай будуть слова чеського педагога Яна Амоса Коменського «Вважай нещасливими той день і ту годину, протягом яких ти не засвоїв нічого нового і нічого нового не додав до своєї освіти». Бажаю, щоб цей день став щасливим для усіх нас.

Вважай нещасливими той день і ту годину, протягом яких ти не засвоїв нічого нового і нічого нового не додав до своєї освіти

Я. А. Коменський,
чеський педагог

Слайд 1

III. Повідомлення теми уроку, завдань уроку

Вчитель: Сьогодні на уроці ми застосуємо властивості многокутників, зокрема прямокутника, квадрата, та основних геометричних величин (довжини, площі) при розв'язуванні завдань практичного змісту; проведемо підсумок роботи над проектом «Розрахунок оптимальної кількості коштів, необхідних для покриття лаком підлоги коридорів школи».

**МНОГОКУТНИКИ.
ПРЯМОКУТНИК.
КВАДРАТ.
ПЛОЩА ПРЯМОКУТНИКА
І КВАДРАТА**

Слайд 2

Завдання уроку

- 1) застосувати властивості багатокутників, зокрема прямокутника, квадрата, та основних геометричних величин (довжини, площі) при розв'язуванні завдань практичного змісту;
- 2) провести підсумок роботи над проектом «Розрахунок оптимальної кількості коштів, необхідних для покриття лаком підлоги коридорів школи».

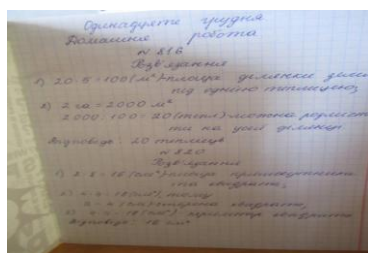
Слайд 3

IV. Перевірка домашнього завдання

Ігровий момент «Знайди помилку»

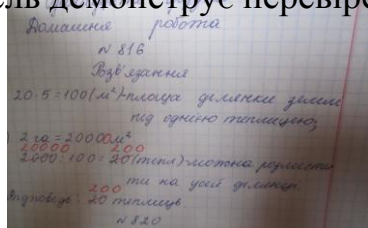
Вчитель. Любі діти! Сьогодні я знайшла непідписаний зошит з виконаним домашнім завданням, яке було задано на попередньому уроці. Допоможіть мені, будь ласка, перевірити цю роботу і знайти та пояснити, де допущено помилки.

Далі вчитель демонструє розв'язання вправ домашнього завдання (№ 816, 820). Учні (шукають помилку) перевіряють і сигналізують учителеві про знайдену помилку. (Слайди 5-9)

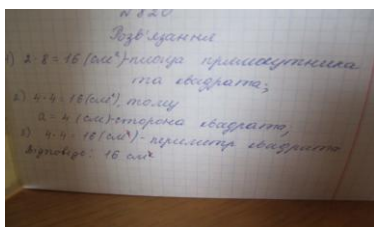

Слайд 3

Учитель демонструє перевірене завдання з виправленими помилками.

Слайд 4

Слайд 5

V. Актуалізація опорних знань

Вчитель. Ми з вами будівельники, тому що кожного дня будуємо будиночок своїх власних знань. І теоретичний матеріал – його фундамент. Зараз ми з вами перевіримо, наскільки міцний фундамент мають ваші будинки.

Слайд 6

(Фронтальне опитування, метод «мікрофон»)

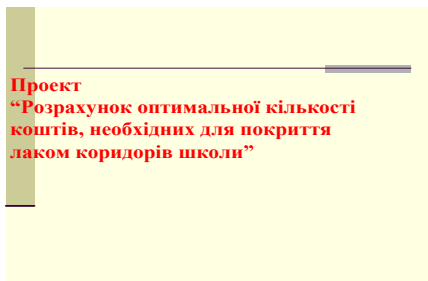
Продовжити речення

1. Замкнену ламану, ланки якої не перетинаються, називають... *многокутником*.
2. Многокутник, у якого 5 сторін, називають... *п'ятикутником*
3. Многокутник, у якого 3 сторони, називають... *трикутником*.
4. Многокутник, у якого 4 сторони, називають... *чотирикутником*.
5. Прямокутник - це... *чотирикутник, у якого всі кути прямі*.
6. Квадрат - це... *прямокутник, у якого всі сторони рівні*.
7. Якщо сторона квадрата дорівнює 7 см, то його периметр... *28 см*.
8. Якщо довжина прямокутника дорівнює 5 см, а ширина 8 см, то його периметр... *26 см*.
9. Площа квадрата зі стороною 1 м дорівнює... *1 м²*
10. Площу фігури вимірюють за допомогою... *одиничних квадратів*
11. Одиничний квадрат - це квадрат..., *сторона якого дорівнює одиничному відрізку*
12. Записати ланцюжок одиниць вимірювання площі.
13. У скільки разів кожна наступна одиниця більша за попередню? *У 100*
14. У 5 м² ... *50000 см²*.
15. Щоб знайти площу прямокутника, потрібно... *його довжину помножити на ширину*.
16. Щоб знайти площу квадрата, потрібно... *його сторону помножити саму на себе*.
17. Периметр квадрата 40 м, тоді його площа... *100 м²*
18. Сторони прямокутника 5 см і 3 дм, тоді його площа... *150 см²*
19. Площа квадрата 81 см², тоді його периметр... *36 см*.

VI. Захист проекту

Вчитель: Три тижні тому ви отримали завдання розрахувати оптимальну кількість коштів, необхідних для покриття лаком підлоги коридорів школи.

За допомогою проекту ви повинні були навчитися застосувати математичні знання у процесі розв'язування практичної задачі, працювати з різноманітними джерелами інформації, аналізувати, робити висновки, приймати рішення, нести відповідальність за свої дії (Слайди 11, 12).

Слайд 7

Мета проекту**навчитися:**

застосувати математичні знання у процесі розв'язування практичних задач;
працювати з різноманітними джерелами інформації;
аналізувати, робити висновки, приймати рішення, нести відповідальність за свої дії.

Слайд 8

Для роботи над проектом ви об'єдналися у 3 групи. Кожна група працювала над своєю частиною проблеми, результати роботи передавала іншій групі:

група «Вимірювачі» повинна була визначити площу паркетної підлоги коридорів школи,

група «Шукачі» отримала завдання розрахувати кількість лаку, необхідного для лакування підлоги коридорів школи;

група «Розумники»- розрахувати оптимальні кошти, необхідні для лакування підлоги коридорів школи.

Прошу представити результати своєї роботи. Експертна група оцінить вашу роботу за критеріями:

- ✓ завершеність ;
- ✓ зрозумілість;
- ✓ інформативність;
- ✓ доказовість;
- ✓ наочність.

Критерії оцінювання :

завершеність ;
зрозумілість;
інформативність;
доказовість;
наочність.

Слайд 9

Завдання усім учням класу: у зошитах зафіксувати властивості площ, які використані при розв'язанні проблеми.

Властивості площ фігур (с.173) :

1. Рівні фігури мають рівні площі.
2. Якщо фігуру поділити на частини, то сума площ цих частин дорівнює площі фігури.

Слайд 10

Групи презентують етапи своєї роботи над завданням, дії, зразки знайдених лаків, розрахунки, висновки.

VII. Оцінювання роботи учнів на уроці

Експерти оцінюють роботу кожної групи. Керівники груп оголошують результати роботи у групах, оцінки членів групи (Додаток 1).

VIII. Підсумок уроку.

Вчитель: Ви працювали над вирішенням проблеми. Що нового ви дізналися?

Чого навчилися?

Що б змінили?

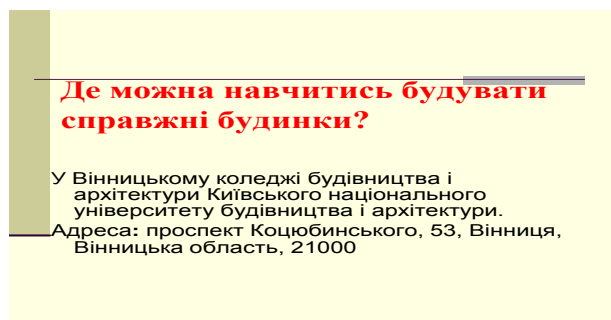
Гра «вірю-не вірю».

Вчитель: Чи вірите ви?

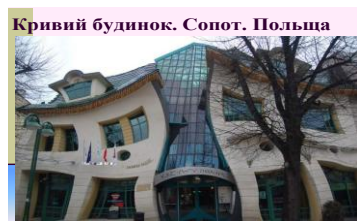
- Якщо дві фігури рівні, то їх площі рівні. (Так)
- Якщо площі двох фігур рівні, то ці фігури рівні. (Ні)
- Якщо два квадрати мають рівні площі, то вони рівні. (Так)
- Якщо два прямокутники мають рівні периметри, то їх площі рівні. (Ні)
- Математика-це невід'ємна складова загальної культури людини, необхідна умова її повноцінного життя в сучасному суспільстві.
- Необхідно бережно ставитись до шкільного майна.

Вчитель: Кожного уроку ми будуємо будинки наших знань. А навчитись будувати справжні будинки, здійснювати архітектурне проектування і внутрішній інтер'єр можна у Вінницькому коледжі будівництва і архітектури Київського національного університету будівництва і архітектури (слайд 11) і, можливо, хтось з вас побудує схожі будинки (*Дванадцять зі ста незвичайних будинків світу* - демонстрація слайдів 12-23)

Слайд 11

Слайд 12

Слайд 13

Лісова спіраль. Дармштадт.
Німеччина

Слайд 14

Хабітат 67. Монреаль. Канада

Слайд 15

Кубічні будинки. Роттердам.
Нідерланди

Слайд 16

Танцюючий будинок. Прага. Чехія

Слайд 17

Барселона. Іспанія

Слайд 18

Будинок-камінь. Гюемарасс.
Португалія

Слайд 19

Будинок-черевик. Пенсільванія.
Америка

Слайд 20

Будинок-човен. Керала. Індія

Слайд 21

Будинок-сфера для вільних духом.
Куалікум Біч. Британська
Колумбія. Канада

Слайд 22

Геліотропни
й будинок,
що
обертається.
Фрайбург.
Німеччина

Слайд 23

VIII. Домашнє завдання.

- 1) с.172-173- повторити формули і властивості площ,
- 2) № 798, 813, 828*-письм.

ОЦІНЮВАННЯ ПРОЕКТУ			
«Розрахунок оптимальної кількості коштів, необхідних для покриття лаком підлоги коридорів школи».			
Критерії оцінювання	Група «Вимірювачі»	Група «Шукачі»	Група «Розумники»
	Кількість балів (1-12)	Кількість балів (1-12)	Кількість балів (1-12)
Завершеність (достатність зібраної інформації, необхідної для розв'язання проблеми)			
Зрозумілість (логічне розміщення матеріалів; зрозумілість мови; зрозумілість найважливіших матеріалів та аргументів)			
Інформативність (точність перевіреної інформації; охоплення інформацією головних фактів та найважливіших понять; важливість зібраної інформації для розуміння проблеми дослідження)			
Доказовість (використання надійних та різноманітних джерел інформації; наявність прикладів та продуманих аргументів)			
Наочність (відображення наочними матеріалами змісту теми; інформативність матеріалів)			
Середній бал			

**Маршрути здоров'я в книгах вінницьких митців слова
Тамари Артем'євої та Вікторії Прушковської**

Сценарій виховного заходу в 5-му класі

**Чебишева Лариса Дмитрівна,
завідувач бібліотеки комунального закладу "Загальноосвітня школа І-ІІІ
ступенів із спеціалізованими класами з поглибленим вивченням математики і
фізики №34 Вінницької міської ради"**

Мета виховного заходу: розширити уявлення учнів про здоровий спосіб життя за допомогою творів вінницьких авторів; сприяти виконанню учнями правил здорового способу життя з метою набуття навичок здорового способу життя; формувати прагнення берегти своє здоров'я, зважаючи на його цінність і значущість для людини; виховувати інтерес до читання; познакомити з літературою про здоровий спосіб життя.

Обладнання: книжкова виставка: «Здоровим бути круто», тематичні полицки : «Тамара Артем'єва – допомагаю дітям пізнавати світ» та «Вікторія Прушковська: про безпеку та здоров'я дітей знаю - все!», перегляд літератури «Ми за здоровий спосіб життя», плакати з висловами про здоров'я та здоровий спосіб життя.

Бібліотекар: Проблеми здоров'я давно привертала увагу людини й зараз перебуває на першому плані. Багато людей втрачають своє здоров'я задарма, не замислюючись про наслідки. Здоров'я потрібне всім і дорослим і малим. Здоров'я це ще не все, але без здоров'я все інше – ніщо. Що таке здоров'я? Чому люди так багато про нього говорять, завжди його щиро бажають іншим? Як до нього ставитеся ви й чому його потрібно берегти? Як ви вважаєте, від чого залежить наше здоров'я? Прошу учнів відповісти на мої запитання.

1 Учениця: в сучасному тлумачному словнику української мови я знайшла таке пояснення «Здоров'я – нормальна діяльність живого організму», а здорова людина це та людина, яка має здоров'я .

2 Учень: «Здоров'я - це стан повного фізичного, духовного та соціального добробуту, а не тільки відсутність хвороб або фізичних дефектів.» Таке визначення закріплене в Основах законодавства України про охорону здоров'я.

3 Учениця: Людський організм найсильніший , найдосконаліший з усіх земних, він потребує пильної уваги. Наша добра фізична форма залежить від нашого ставлення до свого здоров'я. Усі знають з дитинства, що здоров'я треба берегти.

Бібліотекар: Здоров'я людини - це найбільше багатство, яке ми отримуємо з появою на цей світ, і головне завдання кожної людини берегти дорогоцінний скарб. Сьогодні в нас незвичайна літературна вітальня – до нас завітали дуже шановні гості, які пишуть для вас чудові твори і приходять до нашої школи з новими творами для вас це - Тамара Миколаївна Артем'єва і Вікторія Дмитрівна Прушковська. Розібратися в питаннях про здоров'я, як його берегти, як вести здоровий спосіб життя допоможуть вам дуже гарні і корисні збірки віршів наших шановних гостей - Т.Артем'євої «Поради лікаря Всезнайка» та В.Прушковської «Здоровим бути модно». Читаючи ці вірші ми з учнями розробили маршрути здоров'я і хочемо ними з вами поділитися.

Перший маршрут здоров'я це - фізична активність людини.

4 учениця: дуже корисна порада від лікаря Всезнайки, якого створила Тамара Артем'єва.

«Щоб вам про хвороби навіки забути,

Я хочу увагу на ось що звернути!

Коли поважатимеш ти фізкультуру,

То матимеш гарну поставу й фігуру.

Як будеш дружити ще з сонцем й водою,

Здорові й веселі ми будемо з тобою»!

5 учень: у книжці В.Прушковської «Здоровим бути модно» є чудовий вірш присвячений даному маршруту.

«Будь здоровим завжди модно:

Це бажання є природним,

бо коли у тілі сила ,

все довкілля буде миле:

В міру їсти, спати вчасно,

необхідність спорту - гасло

Різні водні процедури -

Попередження мікстури.

Позитивне спілкування –

Тілу міць, загартування.

Бібліотекар: З першим маршрутом все зрозуміло – фізичні навантаження, заняття спортом і хвороби вас не наздоженуть. Загартуйте свій організм. Корисні водні процедури, лікарі рекомендують також обливання. Одним із шляхів загартування є ходіння босоніж удома, а влітку – по землі. І у книжці В.Прушковської є вірш «Ходить босоніж необхідно» я вам прочитаю його:

«Раніше люди всі ходили – босоніж часто по землі:

Міцне здоров'я мали, сили - зазвичай, більше на селі.

Ходить босоніж необхідно – і по росі, і по ріллі –

Топтати стежку принагідно – по свіжозораній землі.

Але робить це поступово – щоб часом не «переборщить»

І почуватися чудово – і кожен день, і кожна мить.»

Другий маршрут здоров'я це – особиста гігієна.

6– учень: у Тамари Артем'євої є вірш, який підходить до нашого маршруту.

«Вчить матуся борсука, свого сина – малюка:

Той, хто довго спить, дримає

Розпорядку дня не має -

Буде завжди в'ялим, кволим,

Не візьмуть його до школи.

А тому вставай раненько,

Зуби чисть, вмивайсь гарненько».

7 учениця: В. Прушковська написала вірш «Краса і мода» який буде доречним саме зараз. Послухайте, будь ласка.

«Запримітила бабуся, що сумує внучка Люся,

часто в люстро заглядає – радості в очах не має.

Їй п'ятнадцять незабаром – тож дівча красою марить...

хоч така вдалася мила і краса лиш входить в силу.

І не стрималась бабуся - що нервує внучка Люся:

Хочеш будь в хорошій формі – то цінуй життєві норми,

Гігієна, добрі звички – роблять гарним кожне личко».

Бібліотекар: Особиста гігієна людини для її здоров'я має велике значення. Не можна зберегти здоров'я, не дотримуючись правил особистої гігієни. Ви скажете, що це всім відомо й такі настанови цілком набридли. Вмиватися, чистити зуби, мити руки перед споживанням їжі, прибирати в кімнаті, витирати пилі. А про пилі ви вірша ще не чули? Є такий вірш і написала його В.Прушковська, назва вірша «Пил».

«Все блищало і сіяло – чистотою всіх вражало!

За добу вже сіра плівка – на предметах всіх домівки:

Телевізори і шафі, дзеркалі, підлозі, кахлі -

навіть пил дрібний той мають! Звідки ж він лиш прилітає?

Пояснити дуже просто: все довкілля наше, космос

посилає ці частинки – крихітні, дрібні пилинки.

А у них живуть мікроби, від яких ідуть хвороби.

Отже, пил оцей шкідливий – пам'ятати це важливо».

Третій маршрут здоров'я - раціональне харчування.

Бібліотекар: важливою умовою для збереження здоров'я є раціональне харчування. Основними принципами традиційного харчування українців завжди були збалансованість їжі, її різноманітність, висока біологічна цінність, дотримання певного режиму, наприклад утримання від жирної їжі під час посту. Теплої пори року люди вживають багато свіжих овочів та фруктів, роблячи певний запас вітамінів в організмі. В книжці Т.Артем'євої «Поради лікаря Всезнайка» є декілька цікавих віршів присвячених овочам та фруктам, у яких багато вітамінів і які дуже потрібні і дорослим, і дітям.

8 учениця: «Є на світі вітаміни»

«Будеш ти рости відмінно,

Коли станеш вітаміни

Регулярно споживати -

Це важливо дітям знати.

Є на світі їх багато,

Важко всіх порахувати:

Є в смородині, малині,

У грейпфруті, апельсині....»

9 учень: хочу прочитати вірш Тамари Артем'євої «Овочі», який розповідає про всі ті овочі, які я дуже люблю смакувати.

«Запалав, як світлофор,

Величезний помідор.

Хоч ніхто не фарбував,

Та чомусь червоним став.

А ось взяти огірки –

В них усе вже навпаки.

Що з дитинства зелененькі,

Хоч великі, хоч маленькі.

Ну а морква рудувата,

Мов та дівчина косата.

Як її не шанувати, вітамінами багату.

Кожен з овочів красивий,

Він дає здоров'я, силу.

Їх частіше споживайте,

Це корисно, пам'ятайте.

Бібліотекар: ми дізналися про вітаміни на які багаті овочі та фрукти, але потрібно згадати і про рослини в яких теж багато корисних мікроелементів, які потрібні нашому організму. І в тут нам допоможе книга віршів В.Прушковської, де знайдемо вірші «Сила кропиви», «Енергія дерева», «Цілющий чай з калиною». А в Тамари Артем'євої є дуже гарний вірш «Зелена аптека» прочитавши який ви дізнаєтеся про чудодійну силу квітів і рослин які ростуть поряд з нами.

Четвертий маршрут здоров'я – безпечна поведінка.

Бібліотекар: правила дорожнього руху, правила поведінки на вулиці, вдома, школі - це ті правила, які ви, учні, маєте добре знати, тому що від них залежить чи буде ваше життя безпечним і чи виникне загроза здоров'ю і навіть життю. Сміливість, наполегливість, мужність виховуються у простих, іноді буденних справах – навчанні, спорті, а не лихацтвом на дорогах. Порухення правил дорожнього руху – це просто недисциплінованість. Не грайтеся на вулиці в тих місцях де проїжджає транспорт це - небезпечно. Будьте обережними з вогнем. Не довіряйте незнайомцям. Дуже багато корисних порад дійсно на всі випадки життя ви зможете знайти в збірці віршів В. Прушковської «Здоровим бути модно», це і воду і про газ, про петарди і сірники, про безпеку на тонкому льоду, про обледеніння та інші шкідливі звички дітей. Прочитаю вірш «Перила не забава» він буде корисним для вас, тому що такі випадки на жаль можна побачити і в нашій школі .

«Тільки ледь дзвінок лунає, Стасик з класу вибігає!

Куртка у одній руці, ще й портфель на ремінці.

Другий поверх – це ж «високо» - «осідлав» перила боком,

Руки в сторону відвів – і донизу полетів!

Та не встиг, а чи забувся – може вже і «гальм» позбувся,

Мить – і він уже лежить - на підлозі, весь дрижить.

Ніс обдертий і розбитий - кров'ю все лице залите...

Вчитель хлопчика підняв – і суворо проказав:

На перилах не катайся – і на те не покладайся,

Небезпека обмине - на перилах цих мене».

П'ятий маршрут здоров'я – профілактична медицина.

Бібліотекар: Скільки маршрутів ми пройшли – дізналися багато про здоровий спосіб життя, здоров'я. Але про профілактичну медицину не говорили. І знову відкриваємо книжку Тамари Артем'євої «Поради лікаря Всезнайки», до речі, автор книжки має медичну освіту, навчалася спочатку Тамара Миколаївна в медичному училищі, а вже пізніше поступила вчитися на журналіста.

7 учениця: в школі нам часто роблять щеплення, для того щоб ми не хворіли і цей вірш мені дуже сподобався і називається «Щеплення».

«Має наша медицина

Дуже корисні вакцини:

Є від грипу, дифтериту,

Від правця і гепатиту,

Можна їх назвуть багато!

Їх робили мамі й тату!

Навіть крихітці – дитині

Роблять щеплення донині,

А тому в садках та школі

Ту вакцину зроблять Колі,

Щоб хвороба обминала,

Геть від ліків утікала

Щиро я вам раджу, діти,

Вчасно щеплення робити.»

Шостий маршрут здоров'я – відпочинок та дозвілля.

Бібліотекар: це найприємніший з усіх наших маршрутів і я хочу запропонувати вам цікаві книги на відпочинок та дозвілля. А допоможуть нам у цьому маршруті наші шановні гості, які завітали до нас з своїми новими творчими доробками. Давня дружба поєднує нашу школу з письменницею Тамарою Артем'євою – наші учні люблять читати

ваші твори, не раз у нашій школі проходили презентації ваших книг, і саме наші учні були першими читачами ваших книг. На нашу зустріч Тамара Миколаївна Артем'єва завітала з новою збіркою казок «Скарбничка казок». Надаємо слово письменниці...

Письменниця Т.Артем'єва презентує свою нову книгу

Найпалкші прихильники та вдячні читачі

Бібліотекар: хочу висловити слова вдячності від нас усіх присутніх за презентацію такої чудової книги Тамарі Миколаївні і запрошую презентувати свою нову книгу Вікторію Дмитрівну Прушковську, яка побачила світ в 2017 році це «Витівки долі».

Надаємо слово письменниці...

Письменниця В.Прушковська презентує свою нову книгу

Книги з автографом на згадку про зустріч.

Бібліотекар: Добірні зерна, які щедро засівають в душі маленьких читачів Тамара Артем'єва та Вікторія Прушковська виявляються чарівними. Читаючи книги наших землячок вони вчаться добру, з їх книг дізнаються більше про здоровий спосіб життя, вчаться любити природу, рідний край, українське слово. І завершуючи творчі гостини хочу сказати, що давно в нашій літературній вітальні не було такої душевної, щирої розмови. Дякуємо нашим шановним гостям за те, що вони мають великий дар – творити для дітей. До нових зустрічей! Чекаємо на Вас з новими книгами у нашій літературній вітальні.

Література

1. Артем'єва Тамара «Поради лікаря Всезнайка.» Вірші для дітей. – Вінниця: ВАТ «Віноблдрукарня», 2000. – 28с.
2. Прушковська Вікторія «Здоровим бути модно: безпека твого життя». Дитячі вірші. – Вінниця: ФОП Рогальська І.О., 2014. – 104с.

Залюблена у географію**Новицька Лариса,**

**вчитель географії та економіки комунального закладу
«Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №18 Вінницької міської
ради», викладач кафедри екології, природничих та
математичних наук комунального вищого навчального
закладу «Вінницька академія неперервної освіти», Заслужений
учитель України**

Вінницька славна земля щедра на гарні врожаї. Врожаїться вона не лише на полях та яблуневих садах. Щоліта зі стін Вінницького державного педуніверситету ім. М. Коцюбинського виходять на початок освітянської стежини сотні молодих спеціалістів, що обрали почесну віками професію - готувати людей для майбутнього. У 1996 році закінчила його і Світлана Павлівна Шубович, вчитель географії ЗШ №4 І-ІІІ ступенів Вінницької міської ради. Ще з дитинства вона вимріяла своє вчительство. Бачила себе у класі навіть у снах, тому й часто гралася з сусідськими дітьми у «школу», аж поки та гра не переросла у справу життя.

Світлана Павлівна така тендітна, як молода гнучка тополька. Її можна сприйняти за студентку-практикантку. Та за юною зовнішністю проступає глибоке розуміння своєї ролі у школі. Знання діти візьмуть із підручника, а тепла й щирої турботи чекати можуть лише від учителів. Саме такою є Світлана Павлівна, бо не тільки знання приносить на кожний урок, а й свою сонячну світлу душу. Любов до географії у ній посіяла вчителька Денисюк Ніна Сергіївна. Світлана зростала у чудовому селі Махаринці на Козятинщині. Її географічна картинка світу почала формуватися серед мальовничих видноколів на берегах р. Роставиця (притока Росі). За часів студентства брала участь в експедиціях по вивченню малих річок Барського району, ландшафтів р. Дністер. З теплом і вдячністю згадує своїх викладачів – подружжя Панасенків. Вони на своїх лекціях вели студентів не лише до географічних вершин, а й до витоків людяності й джерел народної мудрості. Саме під керівництвом Тамари Володимирівни Панасенко вона писала наукову роботу на тему «Територіальна організація життєдіяльності населення Козятинського району», досліджуючи життя земляків.

Світлана Павлівна усміхаючись каже, що роки спливають швидше, ніж вода в ріках, якими вона мандрувала в юнацькі роки. На її рахунок робота в школах м. Козятин та Вінниці. У 2010 року вона стала переможцем міського конкурсу «Вчитель року» в номінації «Географія» та лауреатом обласного туру. Щороку учні вчительки Шубович здобувають перемоги на олімпіадах з предмету. А Богдан Коваль двічі ставав призером ІУ туру Всеукраїнської олімпіади з географії. Та рівень роботи вчителя визначається не лише кількістю призерів, а захопленістю учнів предметом, їх бажанням продовжувати відкривати світ. Останніми роками вчителька працює над темою «Формування соціальної компетентності учнів на уроках географії». Вона глибоко вивчала роботи Олени Пометун, статті Т. Гільберт та Л.Покась.

Соціальна компетентність – здатність людини повноцінно жити в суспільстві, вироблення конкретних умінь, а саме: уміння приймати рішення, робити вибір, безконфліктно виходити з життєвих ситуацій, брати участь у діяльності демократичних інститутів суспільства.

Світлана Павлівна ділиться думками: «В процесі своєї педагогічної діяльності я часто замислююсь над питанням, що найбільше впливає на успішність? Кваліфікація вчителя? Витрати на навчання? Рівень розвитку однокласників? Обладнання кабінету? Все важливе. Але більш за все – клас. Розвиток однокласників, їхня успішність і життєві плани впливають більшою мірою ніж витрати коштів на одного учня, число учнів у класі, кількість книг у бібліотеці і навіть кваліфікація вчителя. Тому у своїй роботі я часто використовую групові форми навчання. Група може бути від двох до дванадцяти учнів, але оптимальна кількість – чотири-шість чоловік. Основним принципом є те, що кожен працює для кожного. Організація роботи в групах є різною:

- групи одержують однакові завдання. В залежності від типу завдань результат групової роботи може бути представлений класу (усна відповідь одного або декількох членів груп) або поданий на перевірку вчителю (групова письмова робота). Наприклад, при вивченні теми «Кліматичні пояси та типи клімату» кожна група отримує завдання охарактеризувати певний кліматичний пояс за типовим планом.

- групи одержують різні завдання. Діти обирають керівника групи (спікера), який доповідає перед класом про результати роботи в групі. Або, по черзі, міняючись, обходять усі групи і працюють з кожною. Таким чином, на одному уроці можна повторити декілька тем чи розглянути декілька питань. Така форма роботи можлива при вивченні галузей господарства у 9-му класі.

- групи одержують різні завдання, однак націлені на загальний результат. Наприклад, під час вивчення природних зон материків групи одержують завдання дослідити за допомогою різних карт атласу одну із природних зон і скласти характеристику за планом. У результаті виступів кожної групи складається загальне уявлення про природні зони. Можна внести додаткове завдання: показати пантомімою представників фауни кожної зони.»

Спілкуючись зі С.Шубович зрозуміла, що її навчально-виховна діяльність полягає в тому, щоб учні на уроках спілкувалися, думали й творили, а саме навчання було радісним процесом самопізнання і саморозвитку. Вона мріє щоб це школа була для кожного школою успіху. Щоб закінчуючи її випускники усвідомлювали і розкривали свої таланти і здібності. Вона навчилася приймати учня, як дар, створювати таку навчальну атмосферу, яка б давала змогу дітям самостійно здобувати знання, знаходити найоптимальніші шляхи розв'язання проблемної ситуації, аргументовано відстоювати власну позицію, чітко висловлювати свою думку, мати розвинені комунікативні здібності. Все це допомагає сформувати географічну компетентність вихованця.

Вчителька веде гурток по розв'язуванні географічних задач, де огранюється логічне мислення дитини.

Вчитель має стати і митцем, і творцем задля успіху, і захопити цим учня. Тому Світлана принагідно використовує прийом «Творчість працює на майбутнє», де пропонує учням виконати творче домашнє завдання з розробки дидактичних матеріалів до різних тем. Це може бути тестове завдання для оцінювання з теми чи питання для вікторини, кросворди, сценарії ігор «О, щасливчик», «Найрозумніший». Зазвичай такі завдання виконуються із великим задоволенням та інтересом, а ще велику радість у дітей викликає, якщо я використовую ці роботи на уроці і обов'язково називаю автора.

Життєве і професійне кредо Шубович співзвучні словам Б. Шоу: «Єдиний шлях, що веде до знань – це діяльність». Вона максимально використовує діяльнісні методи і прийоми сучасних освітніх технологій, активно впроваджує ідеї виховання екологічно свідомої особистості. В позакласній роботі пропагує ідеї освіти для сталого розвитку. Світлана Павлівна спільно з ММК на базі своєї школи провела семінар-тренінг «Школа сталого розвитку» для вчителів обласного центру. Вона переконана, що на сьогодні сталий (збалансований, стійкий) розвиток – це конкретна чітка підтримана кращими світовими вченими - гуманістами ідея ООН, яка направлена на збереження людства сьогодні і продовження поколінь на Землі у гармонії з довкіллям.

Вчити – це не тільки передавати знання. Це – почути голос природи в дитині. І відповідно до нього налаштувати струни свого педагогічного інструменту в унісон з внутрішнім світом вихованця. Саме так розуміє своє завдання Світлана Павлівна

Поради вчителям щодо супроводу дітей з особливими потребами в розрізі інклюзивного навчання

**Воловодівська Жанна Олексіївна,
методист з практичної психології та соціальної роботи комунальної установи
"Міський методичний кабінет"**

Навчання в інклюзивних освітніх класах є корисним як для дітей з особливими освітніми потребами, так і для звичайних дітей, членів родин та суспільства в цілому. Як свідчать дослідження, в інклюзивних класах наголос робиться в першу чергу на розвиткові сильних якостей і талантів дітей, а не на їхніх проблемах. Взаємодія з іншими дітьми сприяє когнітивному, фізичному, мовному, соціальному та емоційному розвиткові дітей з особливими потребами. При цьому діти з типовим рівнем розвитку демонструють відповідні моделі поведінки дітям з особливими освітніми потребами і мотивують їх до розвитку та цілеспрямованого використання нових знань і вмінь. Взаємодія між дітьми загального розвитку і дітьми з особливими потребами в інклюзивних класах сприяє налагодженню між ними дружніх стосунків. Завдяки такій взаємодії діти вчаться природно сприймати і толерантно ставитися до людських відмінностей, вони стають більш чуйними, готовими до взаємодопомоги.

Діти з мовленнєвими порушеннями мають функціональні або органічні відхилення у стані центральної нервової системи. Такі діти швидко виснажуються, втомлюються. Втома накопичується упродовж дня, тижня, що позначається на загальній поведінці. Вони дратівливі, збудливі, мають рухову розгальмованість, не можуть спокійно сидіти, щось крутять в руках, гойдають ногами тощо. Ці діти емоційно нестійкі, їхній настрій швидко змінюється.

Кілька порад учителям: дітям, які мають ці порушення, потрібен полегшений режим навчання, однак не зниження вимогливості до засвоєння програмового матеріалу, а відповідна організація режиму навчання. Це, насамперед, психологічна підтримка з боку вчителя. Завдання та інструкції, адресовані всім учням класу, для такої дитини потрібно деталізувати, вони мають бути доступними для розуміння і виконання; мовлення педагога має бути повільним, розміреним, емоційно виразним, складатися з коротких та зрозумілих речень; за наявності у класі дітей із заїкуванням потрібно замінити усні відповіді на письмові; усне опитування слід проводити на місці, не викликаючи учня до дошки, а також не слід починати опитування саме з цих дітей. Якщо дитина боїться усних відповідей, її краще опитати після уроку.

Діти із затримкою психічного розвитку мають труднощі в опануванні знань і незрілість емоційно-вольової сфери. Відсутність концентрації та швидке відволікання уваги призводять до того, що цим дітям складно чи неможливо організувати свою діяльність у великій групі та самостійно виконувати завдання.

Кілька порад учителям: давати добре структурований матеріал; посадити дитину ближче до вчителя, щоб постійно підтримувати емоційний і зоровий контакт; змінювати види роботи на уроці, чергуючи дійові, рухливі форми з теоретичними, оскільки рухи стимулюють увагу такої дитини; під час уроку пропонувати дітям записувати певні положення та свої дії, що допоможе використовувати ці записи в подальшому як план дій.

Гіперактивність та дефіцит уваги – один з поширених розладів, притаманний за різними даними 3-5 – 8-15% дітей та 4-5% дорослих. Причини цього стану досі вивчаються. У таких дітей спостерігається комплекс клінічних, фізіологічних, психологічних і біохімічних змін, іноді певні мінімальні мозкові дисфункції.

Кілька порад учителям: найдоцільніше посадити учня за першу парту, він менше відволікатиметься; розклад уроків має враховувати обмежені можливості учня зосереджуватися та сприймати матеріал; види діяльності на уроці мають бути структурованими для учня у вигляді картки дій, алгоритму виконання завдання, чітко сформульованими; вказівки мають бути короткими та чіткими, повторюватися кількаразово; учневі важко зосередитися, тому його потрібно кількаразово спонукати до виконання роботи, контролювати цей процес до його завершення, адаптувати завдання таким чином, щоб школяр устигав працювати у темпі всього класу; домагайтеся виконання завдання і перевіряйте його; знаходьте різноманітні можливості для виступу учня перед класом (як саме виконував завдання, що робив під час чергування, як готував творчу роботу тощо); навчальний матеріал потрібно унаочнити настільки, щоб він утримував увагу учня і був максимально інформативним; хваліть дитину, використовуйте зворотний зв'язок, емоційно реагуйте на найменші її досягнення, підвищуйте її самооцінку, статус у колективі; необхідно постійно заохочувати учня, рідше явно вказувати на хиби, віднаходити коректні способи вказати на помилки; потрібно виробляти позитивну мотивацію у навчанні; спирайтеся на сильні сторони учня, відмічайте його успіхи, особливо у діяльності, до якої він виявляє інтерес; у разі вияву учнем епатажних чи неадекватних дій, дотримуйтеся тактики поведінки, обраної командою фахівців; якомога частіше спілкуйтеся і співпрацюйте з батьками учня.

Вільна трибуна,

або декілька слів про важливість ораторського мистецтва

ПОЛОЖЕННЯ

про проведення I Риторичного турніру для старшокласників серед учнів закладів загальної середньої освіти м. Вінниці

1. Загальні положення, мета і завдання турніру

1.1. Риторичний турнір (далі – Турнір) проводиться Громадською організацією «Крок назустріч» спільно з Департаментом освіти Вінницької міської ради.

1.2. Турнір проводиться з метою створення освітнього простору, який забезпечує формування у дітей соціально-комунікативної, риторичної компетентностей та публічних якостей, розвиток навичок міжособистісного й публічного спілкування.

1.3. Завданнями Турніру є:

- формування в молоді потреби спілкування державною мовою, привернення уваги громадськості до проблеми покращення мовленнєвої культури суспільства;
- формування навичок переконливого публічного мовлення, уміння висловлювати думки, почуття, погляди, усвідомлювати роль ефективної комунікації;
- розвиток особистості й творчої індивідуальності учнів, формування позитивного мислення і світосприйняття, ціннісних орієнтацій;
- розвиток навичок роботи учнів з інформаційними потоками, критичного застосування ІКТ;
- залучення молоді до соціально активного життя;
- створення бази практичних навчальних та інформаційних матеріалів з риторики, поповнення україномовного контенту в соціальних мережах.

2. Організація та учасники Турніру

- 2.1. До складу оргкомітету Турніру входять представники ГО «Крок назустріч».
- 2.2. До складу журі входять представники Департаменту освіти Вінницької міської ради, громадських організацій, наукових установ та закладів загальної середньої освіти, засобів масової інформації та громадськості.
- 2.3. До участі в Турнірі запрошуються учні 8-11 класів закладів загальної середньої освіти м. Вінниці, орієнтовно 1 учасник від ЗЗСО (за бажанням).
- 2.4. Для участі в Турнірі відповідальний від закладу загальної середньої освіти надсилає на електронну адресу оргкомітету (drozdtm@meta.ua) заявку за формою: ЗЗСО, ПІБ учасника, клас, тема виступу, контактна інформація (телефон, електронна адреса), контактна інформація щодо відповідальної особи (ПІБ, посада, телефон).
- 2.5. Заявки приймаються до 04 квітня 2018 року.
- 2.6. Уточнений графік проведення Турніру завчасно надсилається в ЗЗСО.
- 2.7. Переможці Турніру визначаються в день його проведення.
- 2.8. Учасники Турніру одержують сертифікати, а переможці – дипломи й подарунки.

3. Правила проведення турніру

- 3.1. Турнір проводиться у форматі публічних виступів.
- 3.2. Перед початком Турніру ведучий проводить жеребкування та визначає послідовність виступів учасників.
- 3.3. Учасники мають право бути присутніми під час виступу інших промовців.
- 3.4. Час виступу учасників Турніру – до 5 хвилин.
- 3.5. Загальна тема Турніру в 2017-2018 навчальному році – «Одвічна мудрість притчі». Задекларована тема передбачає звернення учасників до притчі як літературного жанру, короткий переказ однієї самотійно обраної притчі та розгортання теми, використання прикладів, міркувань, аргументів, обґрунтування власної думки.
- 3.6. Обов'язковою умовою участі в Турнірі є вільне володіння текстом виступу (можливо, з опорою на план, тези, ключові слова, картки, презентацію тощо).
- 3.7. Учасники Турніру можуть використовувати мультимедійні презентації та інші засоби візуалізації виступу.
- 3.8. У мультимедійних презентаціях, використаних під час публічного виступу, обов'язково повинно бути зазначено авторство.

3.9. Члени журі можуть ставити учасникам Турніру запитання, що стосуються теми виступу.

3.10. Під час проведення Турніру здійснюється відеозйомка публічних виступів.

3.11. Дозволяється присутність у залі під час проведення Турнір груп підтримки учасників (кількість учасників кожної групи не перевищує 10 осіб).

3.12. Формат Турніру дозволяє використання організаторами завчасно підготовлених відеоматеріалів та виступи гостей, що не оцінюються та мають на меті популяризацію риторичних знань.

4. Критерії оцінювання виступів учасників

4.1. Члени журі здійснюють оцінювання виступів учасників відповідно до таких критеріїв:

- актуальність теми;
- логічність розвитку теми, аргументація основних положень;
- контакт з аудиторією, активізація уваги слухачів;
- мовна культура (правильність, відповідність нормам сучасної української літературної мови, ясність і точність, логічність викладу матеріалу, доречність і лаконічність, використання художніх засобів та риторичних фігур, емоційна виразність);
- володіння матеріалом (форма виголошення промови, використання наочності);
- техніка мовлення (голос, дикція, темпоритм, інтонаційна різноманітність);
- досягнення поставленої мети.

5. Додаткові умови

5.1. Учасники повинні дотримуватися умов даного Положення і рішень, ухвалених організаторами та журі Турніру.

5.2. Учасники дають згоду на подальше використання відеозаписів публічних виступів та мультимедійних презентацій в освітньому процесі закладів загальної середньої освіти м. Вінниці, висвітлення в засобах масової інформації та соціальних мережах Інтернету.

Далі буде...

*Рубрику веде
методист з навчальних дисциплін
комунальної установи «Міський методичний кабінет»
Дрозд Т.М.*

Відповідальні за випуск:

Яценко О.В. – Директор Департаменту освіти Вінницької міської ради
Москальчук Н.І. – завідувач комунальної установи «Міський методичний кабінет»

Редакційна колегія:

Воловодівська Ж.О. – методист з практичної психології та соціальної роботи
Дрозд Т.М. – методист з навчальних дисциплін
Любчак І.О. – методист з навчальних дисциплін
Нарольська К.В. – методист з бібліотечних фондів
Півторак А.А. – методист з навчальних дисциплін
Токар О.В. – методист з навчальних дисциплін

Комп'ютерна верстка:

Нарольська К.В. – методист з бібліотечних фондів